

**ELÄIN-
YSTÄVÄLLINEN
TULEVAISUUS
KAIKILLE
– EI HARVOILLE!**

Eläinpoliittinen ohjelma

**vasemmisto
vänstern**

Vasemmistoliiton eläinpoliittinen ohjelma

ELÄINYSTÄVÄLLINEN TULEVAISUUS KAIKILLE – EI HARVOILLE!

Vasemmistoliitto haluaa tehdä politiikkaa, joka edistää eläinten oikeuksia ja hyvinvointia. Eläinpolitiikka liittyy olennaisesti myös muihin koko ihmiskuntaa koskettaviin kysymyksiin, kuten ilmastonmuutokseen, lajikatoon sekä terveyteen. Eläinpoliittisen ohjelman tarkoitus on tuoda eläimet esille ja tärkeäksi teemaksi osana vasemmistoliiton tekemää yhdenvertaista politiikkaa.

Sisältö

Johdanto	s. 5
1. Eläimet lainsäädännössä	s. 7
2. Eläimet ruoantuotannossa	s. 7
3. Turkistarhaus	s. 8
4. Luonnonvaraiset eläimet	s. 8
5. Eläimet tieteessä ja tutkimuksessa	s. 9
6. Eläimet viihteessä	s. 10
7. Seuraeläimet	s. 10
8. Eläimet ja viranomaiset	s. 12
9. Metsästys ja kalastus	s. 13
10. Eläimet ja ympäristö	s. 14

JOHDANTO

Viime vuosikymmenten aikana ymmärrys eläinten kognitiivisista ja sosiaalisista kyvyistä on lisääntynyt nopeasti. Tämä pakottaa ottamaan eläinten hyvinvointiin ja asemaan liittyvät asiat huomioon päätöksenteossa sekä arvioimaan uudelleen käsitystämme eläimistä ja eläinten asemasta yhteiskunnassa. Eläimet ovat tuntevia ja tärkeitä olentoja, joiden hyvinvoinnista vastaaminen kuuluu meille kaikille.

Eläimet on saatava mukaan osaksi Suomen perustuslakia. Tämä mahdollistaa eläinten hyvinvoinnin turvaamisen lainsäädännöllä. Nykyinen lainsäädäntö kaventaa eläinten hyvinvointia eikä takaa lajille ominaisen elämän mahdollisuuksia. Eläinten oikeuksien ei pidä olla irrallinen ja alisteinen asia muille kysymyksille, vaan eläimiä koskevat asiat on tärkeää tuoda muiden asioiden rinnalle tasavertaisina.

Eläimiä ei voida enää ohittaa poliittisissa päätöksissä ja yhteiskunnallisessa keskustelussa. Eläimet aivan kuten mekin haluavat elää hyvää ja arvokasta elämää.

Vasemmistoliitto haluaa tehdä eläimiä arvostavaa politiikkaa.

KUVA ANNIE SPRATT / UNSPLASH

1. ELÄIMET LAINSÄÄDÄNNÖSSÄ

Eläinten hyvinvointia ja tietoisuutta koskeva tieteellinen tieto on lisääntynyt voimakkaasti viime vuosikymmenten aikana ja laajentanut käsitystämme eläinten kyvyistä ja tarpeista. Eläimet ovat tuntevia ja tietoisia olentoja, joilla on fyysisiä ja psyykkisiä tarpeita sekä kyky tuntea positiivisia ja negatiivisia tunteita. Lisääntyneen tiedon myötä eläinten asema on noussut keskeiseksi eettiseksi ja poliittiseksi kysymykseksi.

Suhtautuminen eläimiin on kuitenkin lainsäädännössä ristiriitaista. Eriyisesti tuotantoeläimiin suhtaudutaan hyödykkeinä tai raaka-aineina, joihin sovelletaan samanlaista liiketoiminta-ajattelua kuin mihin tahansa tuotanto-hyödykkeeseen tai teolliseen toimintaan. Eläinten kohtelun pitäisi kuitenkin perustua eläinten tietoisuuteen ja mielen kykyyn tuntea positiivisia ja negatiivisia tunteita.

Eläimen itseisarvo ja kunnioittamisen tarve on tunnustettu uudessa EU-lainsäädännössä ja useissa uudemmissa Euroopan maiden kansallisissa eläinsuojelusäädöksissä. Eläimen itseisarvon tunnustaminen edellyttää eläinten näkökulman sekä sen huomioimista, miten ja missä tarkoituksissa eläimiä voidaan käyttää ja missä tarkoituksissa eläimen elämä voidaan päättää.

- Lainsäädännön ja yhteiskunnallisen päätöksenteon perustana on kaikkien eläinten itseisarvo, joka on riippumaton eläimen taloudellisesta tai muusta arvosta ihmiselle.
- Eläinten suojelua ja asemaa yhteiskunnassa parannetaan säätämällä eläinten perusoikeudet perustuslakiin.
- Muu eläimiä koskeva lainsäädäntö, esimerkiksi metsästystä, kalastusta ja vieraslajeja koskeva lainsäädäntö ei saa olla ristiriidassa eläinten suojelua tai perusoikeuksia määrittelevän lainsäädännön kanssa.

2. ELÄIMET RUOANTUOTANNOSSA

Tuotantoeläimiä koskeva lainsäädäntö ei turvaa nautojen, sikojen, kanojen eikä broilereiden hyvinvointia eläintiloilla. Tuotantoeläimet eivät pysty toteuttamaan itseään lajille luontaisella tavalla ja myös osa hoitotoimenpiteistä, kuten porsaiden kirurginen kastratio sekä vasikoiden nupoutus, tuottaa eläimille kipua. Lainsäädäntö sallii edelleen tuotantoeläinten pitämisen kytkettyinä tai häkissä. Tämä estää tuotantoeläinten hyvinvoinnille keskeistä sosiaalisuutta, liikkumista ja virikkeellistä elämää.

Tilojen suuret tuotantoeläinmäärät tekevät eläinten yksilöllisestä hoidosta ja hyvinvoinnin turvaamisesta mahdotonta. Esimerkiksi raajojen epämuodostumat, erilaiset tulehdukset sekä kannibalismi ovat isoja hyvinvointiongelmia eläinteollisuudessa. Tuotantoeläinten määrä ja lomittajien vaikea saatavuus voivat johtaa myös tilallisten ahdinkoon.

Keskeisin toimenpide tuotantoeläinten hyvinvoinnin toteutumiseksi on siirtyminen kasviperäiseen ruoantuotantoon maataloustukia kohdentamalla.

Siirtyminen kasviperäiseen ruuantuotantoon vähentää tuotantoeläinten määrää, on tuotantoeläimiä arvostavaa ja on ympäristöystävällisempi valinta.

- Vähennetään tuotantoeläinten määrää ja siirytään kasviperäiseen ruuantuotantoon uudistamalla maatalouden tukipolitiikkaa.
- Julkisissa hankinnoissa siirytään kasvipohjaiseen ruokaan.
- Tuotantoeläinten liikkumista estävät rakenteet, kuten häkit tai parret, tulee kieltää.

3. TURKISTARHAUS

Turkistarhauksessa esiintyy paljon eläinten hyvinvointiin liittyviä ongelmia, kuten fyysisiä sairauksia, epämuodostumia sekä stereotyyppistä käyttäytymistä. Epäkohtien vuoksi julkinen mielipide on muuttunut kielteiseksi turkistarhausta kohtaan. Kyselytutkimusten mukaan valtaosa suomalaisista ei hyväksy nykymuotoista turkistarhausta.

Suomessa turkistarhojen määrä on laskenut tasaisesti. Useat Euroopan maat ovat jo kieltäneet turkistarhauksen. Lisäksi monet vaatetusalan yritykset ovat sitoutuneet luopumaan turkisten käytöstä mallistoissaan. Tämä on johtanut siihen, että turkistarhauksen taloudellinen kannattavuus on laskenut voimakkaasti. Viimeisimmät turkishuutokaupat ovat olleet taloudellisesti kannattamattomia.

Vuonna 2019 vasemmistoliitto teki päätöksen turkistarhauksesta luopumisen puolesta siirtymäajalla. Tavoitteena on luopua turkistarhauksesta ja tukea tarhaajien siirtymistä muille aloille.

Vasemmistoliiton on tärkeä edistää aktiivisesti turkistarhauskiellon etenemistä osaksi lainsäädäntöä Suomessa ja koko Euroopassa.

- Turkistarhaus on kiellettävä Suomessa ja koko Euroopassa.
- Turkistarhausta koskevassa päätöksenteossa talouskysymysten rinnalle on nostettava alaan liittyvät eettiset epäkohdat.
- Turkisalan harjoittajia on tuettava siirtymisessä muille aloille. Laaditaan kansallinen suunnitelma ja aikataulu turkistarhauksen lakkauttamiselle sisältäen luopumisjärjestelmän tarhaajille.

4. LUONNONVARAISET ELÄIMET

Luonnonvaraisille villieläimille on taattava mahdollisuus elää lajille ominaista elämää osana ekosysteemiä. Jokaisella lajilla on oma paikkansa ja merkityksensä. Kaikkia luonnonvaraisia eläimiä on kohdeltava elämää kunnioittavasti ja siten, että millekään lajille ei tuoteta eläinsuojelulain mukaisesti tarpeeton- ta kärsimystä.

Luonnonvaraisten eläinten suurimpia hyvinvointia uhkaavia tekijöitä ovat elintilan kaventuminen, rakentaminen sekä metsästys. Vasemmistoliiton tavoitteena on eläimen ja ihmisen rauhanomainen rinnakkaiselo ja riskien ennaltaehkäisy.

Ensisijaisia toimenpiteitä ovat uhanalaisten lajien metsästyskielto, pyyntirautojen käytöstä luopuminen, salametsästyksen kitkeminen sekä neutraali suhtautuminen vieras- ja tulokaslajeja kohtaan. Suomessa erityistä huolta aiheuttaa susi. Myös sudelle on annettava mahdollisuus elää lajille ominaista laumaelämää koko Suomessa.

- Kielletään uhanalaisten lajien metsästäminen.
- Lisätään resursseja salametsästyksen kitkemiseksi.
- Tavoitteeksi ihmisten ja luonnonvaraisten eläinten rauhanomainen rinnakkaiselo.
- Turvataan löytöeläintoiminnan resurssit koko Suomessa myös luonnonvaraisille eläimille.

5. ELÄIMET TIETEESSÄ JA TUTKIMUKSESSA

Suomessa käytetään vuosittain yli 100 000 koe-eläintä. Pääasiallisesti eläinkokeita tehdään yliopistoissa, tutkimuslaitoksissa sekä lääke- ja kemianteollisuudessa, joissa eläimiä käytetään biologisessa, psykologisessa ja lääketieteellisessä perustutkimuksessa sekä lääkkeiden ja kemikaalien vaikutuksen testaamisessa. Suomessa koe-eläiminä käytetään kaloja, hiiriä, rottia, kaneja, marsuja, koiria, sikoja, hevosia, lampaista ja kanoja. Koe-eläimet elävät virikkeettömissä ja ahtaissa tiloissa, joissa niillä ei ole riittävästi mahdollisuuksia liikkumiseen ja lajityypilliseen käyttäytymiseen. Eläinkokeet aiheuttavat eläimille kärsimystä kuten kipua, stressiä ja pelkoa.

EU:n ja Suomen voimassa oleva eläinkoelainsäädäntö vaatii jo nyt, että eläinkokeita korvaavia menetelmiä on käytettävä aina ensisijaisena vaihtoehtona. EU:n eläinkoedirektiivin lopullisena tavoitteena on korvata kaikki elävillä eläimillä tieteelliseen tarkoituksiin ja opetustarkoituksiin tehtävät toimenpiteet heti, kun se on tieteellisesti mahdollista. Eläinkokeita voidaan korvata esimerkiksi kudosviljelmillä, tietokonemallien ja epidemiologisten tutkimusten avulla sekä vapaaehtoisilla ihmisillä tehtävillä kliinisillä tutkimuksilla. Eläinkokeettomia tutkimusmenetelmiä kehittävät muun muassa ECVAM (EU Reference Laboratory for alternatives to animal testing) ja Tampereen yliopistossa toimiva FHAIIVE (Finnish Hub for Development and Validation of Integrated Approaches).

Vasemmistoliiton tavoitteena on eläinkokeista luopuminen. Tavoitetta kohti päästää koe-eläinten määrää vähentämällä ja siirtymällä julkisissa hankinnoissa eläinkokeettomiin tuotteisiin. EU-tasolla edistetään tiukempia rajoituksia koe-eläinten käyttöön.

- Tavoitteena on mahdollisimman nopea eläinkokeista luopuminen.

- Eläinkokeiden vaihtoehtomenetelmien tutkimukseen ja kehittämiseen on taattava riittävät resurssit.
- Julkisissa hankinnoissa tulee siirtyä eläinkokeettomiin tuotteisiin.

6. ELÄIMET VIIHTEESSÄ

Eläimiä käytetään viihteenä muun muassa sirkuksissa, delfinaarioissa, eläintarhoissa ja erilaisissa kilpailuissa kuten raveissa. Eläinten viihdekäytössä korostuu eläimen ulkonäkö, viihdyttämis- ja kilpailukyky sekä taloudellisen voiton tavoittelu eläinten hyvinvoinnin kustannuksella. Viihteessä eläinten elämä on usein stressaava, ahdas ja virikkeetön. Eläinten hyvinvointiin liittyvät ongelmat jäävät helposti huomaamatta ja valvonta on puutteellista.

Vasemmistoliitto on kriittinen eläinten viihdekäyttöä kohtaan. Tavoitteena on viihdekäytön rajoittaminen ja eläinten hyvinvoinnin parantaminen. Eläinten lajille ominainen käyttäytyminen on taattava. Eläintarhojen ensisijaisen tehtävän pitäisi olla uhanalaisten eläinten suojeleminen ja eläin- ja luonnonsuojelukasvatus. Eläintarhoissa on perusteltua pitää ainoastaan uhanalaisia, väliaikaista hoitoa tai turvapaikkaa tarvitsevia eläimiä.

- Eläinten käyttö sirkuksissa on kiellettävä.
- Eläintarhojen tulee keskittyä eläin- ja luonnonsuojelukasvatukseen ja pitää vain uhanalaisia eläimiä.
- Kilpailutoiminnassa on tehostettava eläinten hyvinvoinnin valvontaa.

7. SEURAEELÄIMET

Suhde lemmikkieläimiin on tärkeä osa ihmisen suhdetta muihin lajeihin. Nykyiseen lemmikkieläimen pitoon liittyy kuitenkin monia ongelmia. Kissakriisi eli kissojen hylkääminen ja villien kissapopulaatioiden muodostuminen, pentutehtailu, lemmikkieläinten jalostus, rankaisuun perustuva eläinten koulutus ja eksoottiset lemmikit ovat keskeisiä kärsimyksen aiheuttajia lemmikkieläimille.

Velvoite koirien pakollisesta tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä tulee voimaan vuonna 2023. Myös kissat pitää sisällyttää velvoitteeseen, jotta ne eivät joutuisi heitteille. Eläinten jalostuksessa ulkonäkötoiveet tai tuotantotavoitteet eivät saa mennä eläimen terveyden ja hyvinvoinnin edelle. Jalostuksellisen kasvattamisen tulee aina lähteä eläimen hyvinvoinnista, oli laji mikä tahansa. Eläinten koulutuksessa tulee käyttää vain positiivisen vahvistamisen metodeja. Koulutustilanteet eivät saa aiheuttaa eläimelle pelkoa, ahdistusta tai kipua. Rankaisemiseen perustuva eläinten koulutus on kriminalisoitava.

Lemmikkieläimiksi saa ottaa vain eläimiä, jotka ovat sopeutuneet elämään ihmisen kanssa. Monelle eläinlajille on mahdotonta taata hyvät elinolosuhteet vankeudessa. Monesta lajista ei myöskään tiedetä tarpeeksi, jotta voitaisiin todeta eläimen sopeutuvan vankeudessa elämiseen. Sallituista lemmikkieläimis-

tä on säädettävä positiivista. Tämän lisäksi Suomessa on otettava käyttöön lemmikkiajokortti, joka varmistaa, että eläin saa asianmukaisen hoidon.

Lemmikkieläinten hyvinvoinnin parantamiseksi on lisättävä tiedotusta ja asennekasvatusta sekä eläinsuojelutoimijoiden resursseja on vahvistettava. Lisäksi eläinten salakuljetuksesta sekä eläinsuojelurikoksista aiheutuvia rangaistuksia on kovennettava.

- Otetaan käyttöön lemmikkieläinajokortti edistämään vastuullista ja välittävää suhtautumista eläimiä kohtaan.
- Koirien lisäksi kissoille on määrättävä pakollinen tunnistusmerkintä ja rekisteröinti kissakriisin ratkaisemiseksi.
- Eläimen hyvinvoinnille haitallinen jalostustoiminta on kiellettävä.
- Lemmikkieläinten hyvinvoinnin parantamiseksi on säädettävä positiivista.

8. ELÄIMET JA VIRANOMAISET

Viranomaisvastuu eläinten hyvinvoinnin turvaamisesta on hajanaista ja vastuu jakautuu maantieteellisesti ja hallinnollisesti epätasaisesti. Poliisin, erävalvonnan ja rajavartioston tieto ja taito eläinsuojeluvalvonnasta ei riitä takaamaan eläinsuojelurikosten ennaltaehkäisyä kaikkialla Suomessa.

Eläinten kaltoinkohtelu eläintiloilla ja turkistarhoilla sekä luonnonvaraisten villieläinten salametsästys osoittavat, että eläinten hyvinvoinnin valvonta on riittämätöntä. Tämä johtuu rahoituksen ja koulutuksen puutteesta.

Vasemmistoliiton tavoite on turvata ja vakauttaa eläinten hyvinvointi osaksi oikeudenmukaista yhteiskuntaa. Eläimille on taattava hyvä elämä, jossa oikeus käyttäytyä lajille ominaisella tavalla toteutuu. Ilman riittäviä resursseja ja osaamista tätä ei voida turvata viranomaistyönä.

Eläintuotannossa olevien eläinten ja villieläinten suojelua on tehostettava. Vastuuta ja resursseja on keskitettävä ja selkiytettävä. Eläinsuojeluasiamiehen ja eläinpoliisin virat sekä muut eläinten hyvinvointia edistävät virat on saatava lakisääteisiksi.

- Eläinten hyvinvointia edistävälle viranomaistyölle on taattava riittävät resurssit maanlaajuisesti.
- Taataan eläinlääkärien, myös päivystävien eläinlääkärien resurssit koko Suomessa.
- Taataan kunnallisten eläinlääkärikulujen maksuttomuus vähävaraisille.
- Eläinsuojeluasiamiehen ja eläinpoliisin virat on saatava lakisääteisiksi.
- Poliisin, tuomioistuinten jäsenten, erävalvonnan ja rajavartioston koulutuksessa on lisättävä eläinsuojeluun liittyviä opintoja.
- Suomeen on saatava väestönsuojia, joihin voi ottaa lemmikin mukaan.

9. METSÄSTYS JA KALASTUS

Metsästyks ja kalastus ovat harrastustoimintaa, jossa keskeisimpiä epäkohtia ovat salametsästyks, metsästyksraudat ja -ansat sekä trofeemetsästyks. Salametsästyks kohdistuu usein suurpetoihin, ja toiminta on usein suunniteltua sekä järjestelmällistä. Metsästyksen yhteydessä käytettäviin rautoihin voi joutua myös muita eläimiä kuin mille raudat on tarkoitettu. Metsästyksmatkailu on julmaa villieläimiä hyödyntävää liiketoimintaa, joka tapahtuu pääsääntöisesti Afrikassa. Metsästyksmatkailussa taataan varma saalis, josta muistoksi metsästyksuristi saa eläimen trofeen eli osan eläimestä.

Kalastuksessa kalojen tarpeita ja hyvinvointia ei oteta riittävästi huomioon. Vapaa-ajan kalastuksessa ongelmia ovat esimerkiksi pyydystä ja päästä -kalastus sekä se, että kaloja ei lopeteta välittömästi. Kaloja jätetään myös tukehtumaan.

Luonnonvaraiset villieläimet ja kalat ovat tuntevia sekä itseisarvoisia olentoja. Metsästyksen epäkohtiin on puututtava lisäämällä erävalvontaa ja kieltämällä kipua aiheuttavat metsästyksraudat. Metsästykskoirien luolakoiraakoheet ja luolametsästyks on kiellettävä ja luonnonsuojelulakiin on kirjattava trofeiden eli metsästyksmuistojen maahantuontikielto.

Metsästyksestä ja kalastuksesta vastaa maa- ja metsätalouksministeriö. Metsästyks ja kalastus ovat kuitenkin lähempänä luonnonsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden suojelua kuin taloutta. Tämän vuoksi ne pitäisi siirtää ympäristöministeriön vastuulle.

- Vastuu metsästyks- ja kalastusasioiden hallinnoinnista on siirrettävä maa- ja metsätalouksministeriöltä ympäristöministeriölle.
- Salametsästyksen kaltaiseen piilorikollisuuteen pitää puuttua valvontaa tehostamalla.
- Trofeiden eli eläinten osien maahantuontikielto on kirjattava osaksi luonnonsuojelulakia.
- Verkkokalastuskieltoa on pidennettävä heinäkuun loppuun saakka.
- On edistettävä vaelluskalojen nousemisen esteiden purkamista joista.
- Vesivoiman tuotannossa on edellytettävä kalateiden rakentamista nykyistä järjestelmällisemmin ja harkittava, kestäkö alueen vesistö ja Suomen biodiversiteetti ylipäätään suunnitteilla olevaa hanketta.
- Virtavesien vapauttamista ja kunnostamista on jatkettava ja työtä on rahoitettava pitkäjänteisesti valtion budjetista.
- Kalateissä on suositettava ensisijaisesti luonnonmukaisia ratkaisuja teknisten sijaan.
- Tenojoen lohikannat on turvattava mitoittamalla kalastus kantokyvyn mukaiseksi ja tarvittaessa kieltämällä kalastus määräaikaaisesti. Vähäinen kalastus joella kuuluu ensi sijassa saamelaisille.

10. ELÄIMET JA YMPÄRISTÖ

Elämme keskellä kuudetta sukupoltoaaltoa ja ilmastokriisiä. Nykyisellä eläintuotannolla ja maataloudella on erityisen suuri vaikutus ympäristön saastumiseen, luonnon monimuotoisuuden köyhtymiseen ja elinympäristöjen pirstoutumiseen. Suomessa tämä näkyy esimerkiksi Itämeren rehevöitymisinä ja maailmanlaajuisesti sademetsien hakkaamisena.

Kymmeniä miljardeja eläimiä teurastetaan maailmanlaajuisesti ihmisen ruokailutottumusten vuoksi. Lihantuotanto kuluttaa valtavia määriä vettä ja maapinta-alaa rehun viljelyssä ja karjan laidunnuksessa verrattuna kasviperäisen proteiinin tuotantoon. Vastaavasti muiden eläinperäisten proteiinilähteiden kuten maitotuotteiden kasvihuonepäästöt ovat moninkertaiset verrattuna ravintoarvoiltaan vastaaviin kasviperäisiin tuotteisiin. Tämä pätee niin kotimaiseen kuin ulkomaiseen eläintuotantoon.

Eläinten ja ympäristön hyvinvoinnin edistämisen kannalta on tärkeää, että kasviperäistä ruoantuotantoa lisätään ja tehostetaan huomattavasti. Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen tarkoittaa luopumista metsien avohakkuista. Itämeren rehevöitymistä ehkäistään luopumalla turkistarhauksesta ja vähentämällä eläintilojen eläinten määrää.

- Laji- ja luontokato on pysäytettävä ja avohakkuista on luovuttava.
- Suojelualueiden määrää on kasvatettava.
- Eläinpolitiikka on nostettava ympäristöpolitiikan rinnalle tasavertaisena kysymyksenä.

**vasemmisto
vänstern**